→ BJ Versecn
→ MaRo Kopie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Colleges van B&W

DGBK
Directie Bestuur, Democratie en Financiën
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2013-0000421164

Uw kenmerk

Datum 12 juli 2013
Betreft Gemeentelijke samenwerkingsverbanden sociaal domein

Geacht college,

In navolging van de VNG heb ik u per brief (d.d. 15 maart 2013) opgeroepen samenwerkingsverbanden te vormen met het oog op (onderdelen van) de taken die op u afkomen met de decentralisaties in het sociaal domein. Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is overeengekomen dat uiterlijk 31 mei 2013 gemeenten zouden aangeven met welke gemeenten zij samenwerkingsverbanden in het sociaal domein willen aangaan.

Inventarisatie
Uit de inventarisatie door de VNG van de stand van zaken per 31 mei 2013, blijkt dat u voortvarend aan de slag bent gegaan met het aangaan van samenwerkingsverbanden. Alle gemeenten hebben per 31 mei de intentie uitgesproken onderdeel uit te gaan maken van een samenwerkingsverband of vormen al onderdeel van een samenwerkingsverband met het oog op de decentralisaties jeugdzorg, nieuwe Wmo en participatie. In de meeste gevallen is er daarbij sprake van overlap tussen de samenwerkingsverbanden voor de verschillende domeinen (congruentie). In korte tijd is daarmee door u een belangrijke eerste stap gezet om de decentralisaties tot een goede uitvoering te brengen.

De uitkomsten van de inventarisatie heb ik aan de Tweede Kamer gezonden. Die brief en de uitkomsten van de inventarisatie kunt u ook vinden op de website van de VNG (www.vng.nl/regioprofielen).

Naast de uitkomsten van de inventarisatie, ga ik in de brief aan de Kamer ook in op de tweede fase die nu ingaat. De komende tijd zullen de samenwerkingsverbanden aan de slag moeten om de samenwerking nadere invulling en operationalisering te geven, bijvoorbeeld op punten als de dekking van financiële risico's, opdrachtgeverschap, de juridische structuur, en toezicht op partners in het veld. Dat is nodig om de samenwerkingsverbanden zoveel mogelijk per 1 januari 2014 operationeel te laten zijn. Deze datum is onder meer van belang met het oog op de trajecten voor inkoop en aanbesteding die volgen uit de decentralisaties die per 1 januari 2015 bij de gemeenten starten.

Ondersteuningsprogramma
In de tweede fase wordt ondersteuning geboden aan de samenwerkingsverbanden, zodat u deze, waar gewenst, verder kunt inrichten. Dit ondersteuningsprogramma wordt door VNG (Slim Samenwerken) en BZK ingevuld.

Ambassadeurs
Een belangrijke rol in de ondersteuning van samenwerking bij deze tweede fase is weggelegd voor de ambassadeurs van gemeentelijke samenwerking. Deze zomer gaan namens VNG en BZK ambassadeurs bij verschillende gemeenten en samenwerkingsverbanden langs. Daarbij zullen zij vooral regio's bezoeken waarover bij de Ambtelijke Commissie Samenwerkingsverbanden Sociaal Domein (verder: ambtelijke commissie), gevormd door Kees Jan de Vet (VNG) en Gert-Jan Buitendijk (DGBK, namens het Rijk), nog vragen bestaan over het gekozen samenwerkingsverband of over de inrichting van de samenwerking. Criteria om te bepalen welke gemeenten allereerst worden bezocht zijn:

- Financiële veerkracht van de samenwerking;
- Voortgang (politiek bestuurlijk en juridisch-organisatorisch);
- Incongruentie (aan de hand van het principe 'comply or explain').

Ook u kunt, vanuit uw eigen behoeften, een beroep doen op de ambassadeurs om de afstemming en/of de samenwerking in uw regio een impuls te geven. De ambassadeurs worden ingezet op bestuurlijk niveau/bestuurlijke vraag.

Mede met het oog op 31 oktober 2013 (wanneer gemeenten gezamenlijke transitiearrangementen moeten hebben opgesteld voor de continuïteit van de jeugdzorg), zullen de ambassadeurs de bestaande 'sense of urgency' aan blijven wakkeren bij de bestuurders en inventariseren waar extra ondersteuning gewenst is. De gesprekken vormen overigens ook input voor het ondersteuningsprogramma: op punten waar veel vraag blijkt te zijn vanuit gemeenten, zullen aanvullende activiteiten worden georganiseerd.

Gezien de snelheid waarmee de samenwerking tussen gemeenten verder verdiept moet worden, zullen de ambassadeurs zo spoedig mogelijk het land in gaan. Daartoe is er in 2013 vanuit de ambtelijke commissie een secretaris beschikbaar gesteld die de aanvragen coördineert en voorbereidt en het eerste contact met de gemeente of het samenwerkingsverband legt voordat de ambassadeurs op pad gaan. De secretaris zorgt daar waar nodig ook voor een aansluiting met de ambtelijke ondersteuning vanuit het ondersteuningsprogramma, de aanjagers van de programmaraad en de transitiebureaus decentralisaties. Dit om u direct verder te kunnen ondersteunen.

De ambassadeurs rapporteren aan de ambtelijke commissie. Mocht de samenwerking uiteindelijk niet aan de criteria voldoen zoals deze geformuleerd zijn in voornoemde brief van 15 maart jl., dan zal de ambtelijke commissie met de gemeente of het samenwerkingsverband overleggen om te bekijken hoe aan de gestelde criteria kan worden voldaan.

Ondersteuningsprogramma
Indien uit de ronde van de ambassadeurs blijkt dat nadere ondersteuning gewenst is, kan deze vervolgens ambtelijk worden geleverd vanuit een ondersteuningsprogramma voor samenwerking bij de decentralisaties dat deze zomer door BZK en de VNG (Slim Samenwerken) in samenwerking met VenJ, VWS

en SZW wordt ingericht.

Op basis van kennis binnen de VNG, BZK en de transitiebureaus en op basis van de terugkoppeling van de ambassadeurs over de behoeften van gemeenten, zal vanuit dit programma op verschillende manieren ondersteuning aan u worden geboden om de samenwerkingsverbanden verder in te richten in aanloop naar de decentralisaties. Daarbij wordt aangesloten bij reeds bestaande ondersteuning, zoals een recent ingericht traject dat gemeenten ondersteuning kan bieden bij het opstellen van transitiearrangementen voor de continuïteit in de jeugdzorg.

Vanuit het programma zal aanvullend ondersteuning worden geboden met name op die terreinen waar de samenwerking nog niet voldoende ingevuld is en waar gemeenten expliciet ondersteuning op vragen. Zo wordt, door het programma Slim samenwerken van de VNG, een kennisnetwerk ingericht. Dit netwerk zal in de komende periode geregeld, en op verzoek van gemeenten, kennisbijeenkomsten organiseren voor uitwisseling van ervaringen over de verschillende vormen van samenwerking en de opbouw en ontwikkeling van een samenwerkingsverband. Binnen het kennisnetwerk worden tevens voorbeelden verzameld, uitgewerkt en uitgewisseld. Daarnaast worden uit eigen beweging en op verzoek van gemeenten, leergangen en masterclasses georganiseerd op die onderwerpen waar bij gemeenten nog vragen over bestaan, bijvoorbeeld over de keuze van een juridische basis voor de samenwerking, opdrachtgeverschap en de verevening van financiële risico's. Ook worden er, naar gelang de behoefte bij gemeenten, handreikingen ontwikkeld, in ieder geval over de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Voor gerichte ondersteuning wordt daarnaast een pool ingericht van deskundigen ('vliegende teams') die samenwerkingsverbanden, op hun verzoek, in een korte tijd van advies en ondersteuning kunnen voorzien op specifieke aandachtsgebieden. U kunt daarvoor zelf aangeven waar uw (ondersteunings)vragen liggen[1], daarnaast worden gemeenten actief benaderd door VNG/Slim Samenwerken en BZK om input te verzamelen voor de verdere inrichting van het ondersteuningsprogramma.

Inventarisatie
De inventarisatie van 31 mei 2013 geeft een duidelijk beeld van de samenwerkingsverbanden die worden ingericht en de overlap die er al dan niet is met andere regio's. Om zicht te krijgen op de voortgang en de inhoud van de samenwerkingsverbanden, zal de ambtelijke commissie in de tweede helft van 2013 een nieuwe ronde van de inventarisatie organiseren. Gezien de datum voor de transitiearrangementen voor de continuïteit van zorg vormt 31 oktober een goede meetdatum voor jeugdzorg. Voor de nieuwe Wmo-taken wordt een geschikt moment gezocht. In deze inventarisatie zullen ook de arbeidsmarktregio's worden betrokken. In 2014 zal u vervolgens opnieuw benaderd worden voor een ronde van de inventarisatie. De VNG streeft er naar om de inventarisatie zo min mogelijk belastend voor gemeenten en regio's te laten zijn, onder meer door voorinvulling van de vragenlijst op basis van informatie die met dit en andere ondersteuningsprogramma's zijn opgehaald.

Na een goede start met het aangaan van samenwerkingsverbanden, ga ik er vanuit dat ook de verdiepingsslag de komende tijd door u gemaakt zal worden.

[1] Via: slimsamenwerken@vng.nl

Daarbij hoop ik dat het ondersteuningsprogramma u van dienst kan zijn om uw samenwerking zoveel mogelijk per 1 januari 2014 operationeel te hebben met het oog op de trajecten voor inkoop en aanbesteding in het kader van de decentralisaties per 1 januari 2015. Ik heb er vertrouwen in dat u ook deze tweede fase van samenwerking met uw collega-gemeenten voortvarend ingaat.

Datum
11 juli 2013

Kenmerk
2013-0000421164

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk